

CCE-B2

CERTIFIKOVANÁ ZKOUŠKA Z ČEŠTINY PRO CIZINCE

ÚROVEŇ B2

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

V subtestu ČTENÍ se testuje vaše schopnost porozumět různým textům o aktuálních problémech (např. článkům, zprávám, současné próze), porozumět hlavním myšlenkám i detailním informacím, konkrétním názorům a stanoviskům autorů.

Texty jsou poměrně dlouhé a řešení úkolů často vyžaduje uplatnění **strategie čtení**, tzn. vědomé postupy, které nám pomáhají pochopit čtený text. Může jít o:

- A)** rychlé čtení pro vyhledání konkrétních informací;
- B)** rychlé přečtení textu pro celkové porozumění;
- C)** podrobné čtení pro pochopení souvislostí, získání informací, porozumění hlavním bodům a myšlenkám a názorům.

Na titulní straně testu se dozvíte důležité informace. Například že na **vyřešení testu a přepsání odpovědí** do záznamového archu budete mít **přesně 50 minut**. Během řešení testu se proto nezapomínejte pravidelně dívat na hodiny ve třídě. Hodnotitelé kontrolují jen ty odpovědi, které budete mít v záznamovém archu, a speciální čas na přepsání odpovědí u ČTENÍ není.

Tato část zkoušky má **4 úlohy** (celkem 20 úkolů).
Každý úkol má pouze jedno správné řešení.
Maximální počet bodů je 20.

Řešení napište do **ZÁZNAMOVÉHO ARCHU**.
Budete psát obyčejnou tužkou. Můžete používat gumu.
Během testu nesmíte mluvit s ostatními kandidáty a nesmíte používat slovník.

Tato zkouška trvá **60 minut**.

Úloha 1

5 bodů

Přečtete si text o záhadné hvězdě a doplňte k číslům 1–5 chybějící části textu z nabídky A–G. Dvě části textu jsou navíc, nebudete je potřebovat.

Tajemství šťastné hvězdy

Záznamy v kronikách z jara 1006 mají jedno společné: autoři se v nich ve zvýšené míře věnují dění na obloze. 1 C Podle dobových záznamů zářil jasněji než planeta Venuše, ale slaběji než Měsíc v úplňku. Káhírský astrolog Ali ibn Ridwan o něm napsal toto: „Intenzita světla byla o trochu větší než intenzita od Měsíce v první čtvrti.“

O tak neobvyklém jevu se dochovalo značné množství zpráv. Podle určitých náznaků mohl být poprvé spatřen již o dva týdny dříve, 17. dubna. Jasně zářící objekt byl pozorován na různých územích.

V Evropě jej zaznamenali pravděpodobně ve Francii, ale bezpochyby v Itálii a také ve Švýcarsku. 2 E Zářící objekt prý připomínal hvězdu, která byla „někdy malá a ostře ohraničená, téměř bodová, jindy rozplzlá a navíc někdy pohasínala“. Protože se objekt nacházel velmi nízko nad jižním obzorem, je pravděpodobné, že popisovaný stav byl způsoben rušivými vlivy zemské atmosféry, které jsou nejsilnější právě u obzoru. Ze severnější položených míst už nemohl být pozorován, protože se nacházel pod obzorem.

Nejpodrobnější záznamy pořídili v Číně, kde o nové hvězdě napsali, že byla podobná půlměsíci a že s největší pravděpodobností způsobila, že objekty na zemi byly osvětleny i v noci. 3 F A obyvatelé Číny si tuto vzácnou možnost mohli užít poměrně dlouho. Nová hvězda byla v takto jasné podobě viditelná po dobu několika týdnů. Uvažuje se, jestli nová hvězda nemohla být spatřena také z území

Nového Mexika. Právě zde byl v oblasti zvané Hohokam nalezen kámen s kresbou, která tento nebeský jev zobrazuje. Původně se předpokládalo, že je na ní namalována supernova, jež vzplanula roku 1054 v souhvězdí Býka, ale někteří vědci jsou toho názoru, že by se spíše mohlo jednat o novou hvězdu z roku 1006. Teoreticky by z daného místa mohla být viditelná nízko nad obzorem.

Stejně jako ostatní nečekané a neobvyklé jevy na obloze, které si lidé tehdy nedokázali vysvětlit, byl i tento považován za špatné znamení, které mělo přinést válku, mor, hlad, smrt a další katastrofy. Za nejhorší z jevů se v té době považovaly hlavně komety. O jejich významu pak často přemýšleli dvorní astrologové. 4 A Mezitím se ukázalo, že se nemůže jednat o kometu, protože objekt se po obloze nepohyboval, jak to u komet bývá. Astrolog proto císaře uklidnil, že se v tomto případě jedná o šťastnou hvězdu, od které žádné nebezpečí nehrozí. Naopak přináší prosperitu zemi, nad kterou se rozzářila.

Jak se postupně rozvíjely a zdokonalovaly možnosti pozorování nebeských jevů, přibývaly také záznamy o spatření dalších supernov. 5 D Do dnešních dnů tedy zůstává jedinou pouhým okem pozorovatelnou supernovou ta, jež se rozzářila roku 1006 v souhvězdí Vlka.

V úloze číslo 1 se ověřuje dovednost sledovat obsahovou i myšlenkovou linii textu. Zjistíme, že poznáte, jak na sebe jednotlivé části textu mají správně navazovat, aby tvořily smysluplný text. Prokazujete zde dovednost vnímat text globálně a porozumět detailům.

V této úloze budete pracovat s dlouhým a informačně bohatým textem. Můžete zde objevit články z populárně-vědeckých časopisů, úryvky prózy, popis historické události, reportáž, cestopis nebo třeba recenzi.

Vaším úkolem je doplnit chybějící části textu z nabídky, která obsahuje dvě části, jež jsou navíc. Části musíte doplnit tak, aby správně navazovaly na věty před i za vynechaným místem.

V této úloze můžete narazit na podobné texty těm v odkazech níže, v upravené a zkrácené verzi – na jednu stránku A4.

POPULÁRNĚ-VĚDECKÝ ČLÁNEK:

https://www.idnes.cz/technet/veda/ptakojesteri-cesko.A181207_161229_veda_vse

REPORTÁŽ:

https://rungo.idnes.cz/take-se-vam-styska-po-bezkach-zkuste-trenink-na-koleckovych-lyzich-1dq-/behani.aspx?c=A181029_215230_behani_ize

CESTOPIS:

https://www.idnes.cz/cestovani/kolem-sveta/patagonie-ohnova-zeme-chile-argentina-jizni-amerika.A190103_165232_kolem-sveta_hig

RECENZE:

https://www.idnes.cz/kultura/divadlo/netrpelivost-srdce-stavovske-divadlo-recenze.A181109_114017_divadlo_ts

NÁŠ TIP č. 2: Když doplníte chybějící část, pečlivě si přečtete celý odstavec a ověřte si, že vámi doplněná část navazuje myšlenkově, lexikálně i gramaticky na text, který je před ním i který za ním následuje. Čtete víc než jen jednu větu před a jednu větu po doplnění. Dávejte pozor na detaily a čtete podrobně.

NÁŠ TIP č. 3: Části textu, které doplňujete, jsou se zbytkem textu propojeny tématem, informacemi, lexikem a gramatikou. Všechny tyto čtyři složky vytvářejí kontext a díky nim má celý odstavec/text smysl.

Z toho důvodu patří na toto první místo část C „Na přelomu dubna a května se na ní totiž objevil objekt, o kterém se nedalo napsat.“

Příklad podtržení klíčových slov.

- A** Když se poprvé objevila tato nová hvězda nad čínským územím, byl jeden z nich zrovna na cestách, a nemohl tak tento jev okamžitě vysvětlit.
- B** Všechny pozorované supernovy zářily tak jasně, že je bylo možné sledovat bez pomoci složité techniky.
- C** Na přelomu **dubna a května** se **na ní** totiž **objevil objekt**, **o kterém se nedalo nenapsat**.
- D** Všechny ostatní však byly zaznamenány výhradně v cizích galaxiích, a proto se daly pozorovat pouze prostřednictvím různých technických pomůcek.
- E** Právě odtud pochází zajímavý popis, který zapsal mnich pobývající v místním klášteře.
- F** Podle dochovaných záznamů bylo světlo zřejmě tak silné, že se při něm dalo dokonce i číst.
- G** V listopadu téhož roku se totiž na obloze objevil nový měsíc planety Venuše.

NÁŠ TIP č. 1: Doporučujeme **nejdříve si přečíst nabídku částí textu A–G** a až poté začít číst jednotlivé odstavce textu. V částech textu k doplnění si také můžete najít a **podtrhnout klíčová slova, aby se vám v nabídce lépe orientovalo**, až budete části doplňovat na vynechaná místa v textu.

Úloha 2

5 bodů

Přečtěte si text o divadle v Plzni a úkoly 6–10. U každého úkolu vyberte jednu správnou odpověď z nabídky A–D.

Nové divadlo v Plzni

Nové divadlo v Plzni, stavba za zhruba miliardu korun, čelilo za rok svého fungování kritice některých lidí kvůli strohému vzhledu a potížím s funkčností technologií. Stavbě navíc hrozí ztráta části finanční dotace Evropské unie.

Nové divadlo, které se otevřelo právě před rokem, nahradilo nevyhovující Komorní divadlo. Ředitel Nového divadla Martin Otava se brání vlně kritiky a říká, že nová budova nabídla nebývale vysoký počet premiér, umělcům poskytla kvalitní zázemí i nejmodernější technologie a prokázala vysoký potenciál pro různé jiné kulturní akce. „Tento rok byl velice namáhavý,“ přiznal ředitel. Vzhledem k tomu, že nešlo všechny inscenace přenést z Komorního divadla, a protože v nové budově navíc vznikla Malá scéna, bylo třeba nastudovat nebývale velký počet nových divadelních her. „Divadelníci se zpočátku potýkali se značnými potížemi s jevištními technologiemi, nejmodernějšími v ČR. Dokonce se kvůli tomu musela zrušit dvě představení. **Nechci to zakřiknout, ale někdy od druhého měsíce tohoto roku se podařilo všechny věci doladit a vypadá to, že technologie už fungují tak, jak mají. Pracovat s nimi je úžasné, dokážou neuvěřitelné věci,**“ řekl Otava.

Režisér Roman Meluzín ale řediteli oponuje. „Kvůli selhávání hydrauliky museli technici minulý týden odstavit mimo provoz část jeviště. Bez vědomí pracovníků divadla se také vypnul systém, který zajišťuje osvětlení celého jeviště. Všechno se kouslo a my jsme divákům nemohli předvést inscenaci tak, jak se na naše divadlo sluší a patří,“ popsal situaci režisér. A dodal, že zařízení je trochu *tvrdohlavé* a nedá se na něj spolehnout.

„Navzdory všem dílčím problémům se ukázalo, že nová budova představuje zcela klíčovou změnu pro fungování plzeňského divadla,“

je přesvědčena radní pro kulturu Martina Baxová. Komorní divadlo podle ní už jen dožívalo. „**Kdyby se nepostavila náhrada, přetrhla by se 150letá tradice plzeňského divadla a nedaly by se dál udržet čtyři herecké soubory,**“ konstatuje Baxová.

Politik Ondřej Ženíšek je sice rád, že herci mají vhodné nové zázemí, které jim už dlouho chybělo, Nové divadlo mu ale připadá jako promarněná příležitost. „Pomineme-li rozdílné názory, které vzbuzuje vzhled samotné budovy, je třeba vedení města vytknout dlouhodobé provozní problémy a nefunkčnost nových technologií. Kvůli neprofesionálním zásahům navíc hrozí ztráta velké části dotace, a proto budeme pravděpodobně muset skoro celou miliardovou stavbu zaplatit z městského rozpočtu,“ tvrdí Ženíšek.

A aby toho nebylo málo, musí divadlo řešit také stížnosti z řad diváků. „Ti, kteří mají sedadla v přední části hlediště, raději o dlouhých přestávkách zůstávají na svých místech, pokud zrovna nemusí na toaletu,“ upozorňuje Ženíšek. A dodává, že se to týká především tělesně postižených, seniorů a hůře pohyblivých občanů, kteří mají se zdoláváním schodiště v dolní polovině sálu největší potíže. Senioři dokonce varují, že pokud se věc nezlepší, nebudou si dál kupovat předplatné. Předplatitelů přitom Nové divadlo na české poměry nemá málo – přes 10 000. „Momentálně pracujeme na řešení, které bude vyhovovat divadlu i jeho divákům. Věřím, že se nám celou nepříjemnou záležitostí podaří v nejbližší době vyřešit,“ říká ředitel Otava.

V **úloze číslo 2** se ověřuje dovednost porozumět podrobným informacím, myšlenkám, názorům a stanoviskům. Některé z nich mohou být vyjádřeny implicitně, to znamená, že nejsou vyjádřeny přímo. V takovém případě si musíte z přečtených informací interpretovat jejich význam. Zde k tomu dochází například v úkolu č. 8.

V této úloze se setkáte s dlouhým textem obsahujícím argumentaci, názory a stanoviska. Může to být například úryvek beletrie, reportáž, recenze, kritika nebo novinový článek.

Vaším úkolem je vybrat jednu správnou odpověď z nabídky A–D.

Tyto odkazy vám pomohou udělat si představu, jaké texty se zde mohou objevit.

REPORTÁŽ:

https://rungo.idnes.cz/daniel-oralek-spartathlon-dcd-behani.aspx?c=A181008_092439_behani_onr

RECENZE:

https://www.lidovky.cz/kultura/recenze-svatky-klidu-a-miru-uz-dlouho-tady-nebyly-vanoce.A190110_163506_in_kultura_jto

NOVINOVÝ ČLÁNEK:

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/neockovane-deti-nejspis-nejbudou-moci-dochazet-ani-do-detsky/r~2eabe9401da311e9bc4c0cc47ab5f122/>

Poté, co se **seznámíte s titulkem**, doporučujeme vám **přečíst si otázky v úkolech 6–10** a podtrhnout v nich **klíčová slova**. To vám usnadní vyhledání části textu, kde se nachází správná odpověď. **Ve stejném pořadí, v jakém jdou otázky za sebou, najdete také v textu odpovědi**. To znamená, že pokud jste našli odpověď pro otázku 8, při hledání odpovědi na otázku 9 budete pokračovat ve čtení a nebudete se muset vracet zpět.

Toto je úkol, který testuje vaše porozumění názorům a stanoviskům. V textu si proto vyhledejte část (zabarveno šedě), kde se se ředitel Otava a režisér Meluzín vyjadřují k novým technologiím. Při čtení přemýšlejte, jestli jsou nové technologie chváleny, kritizovány, omlouvány nebo obhajovány. Protože na úrovni B2 mohou být informace vyjadřovány nepřímo, neočekávejte v textu hodnotící slovesa z úkolu (*chválím, kritizuji, omlouvám, obhajuji*). Po přečtení toho, co ředitel Otava a režisér Meluzín říkají, byste si měli vytvořit představu o tom, jaké stanovisko k novým technologiím zaujali a podle toho byste měli vybrat správnou odpověď. V tomto případě je to odpověď A.

V úkolu č. 8 se ověřuje vaše schopnost **porozumět myšlenkám a argumentům**, které nejsou vyjádřeny přímo. Nečekejte tedy, že se v textu objeví stejná slova jako v úkolu (*nutný, respektovat tradice, pozitivní vliv na herce, problematická stavba*).

Úloha 2 může obsahovat jeden úkol na **ověření porozumění hlavní myšlenky celého textu**. Obvykle se s ním setkáte na konci celé úlohy. Jedná se o stručný obsah textu řečený jednou větou, která text nejlépe popisuje.

6. Jak jsou v textu hodnoceny nové technologie?

- A) Ředitel Otava je chválí.
- B) Ředitel Otava je kritizuje.
- C) Režisér Meluzín je omlouvá.
- D) Režisér Meluzín je obhajuje.

7. Co myslí režisér Meluzín tím, když říká, že zařízení je **tvrdohlavé**?

- A) Zařízení se složitě ovládá.
- B) Zařízení dlouhodobě nic nedělá.
- C) Zařízení nepracuje podle očekávání.
- D) Zařízení ohrožuje pracovníky divadla.

8. Jak Nové divadlo hodnotí radní Baxová?

- A) Postavit Nové divadlo bylo nutné.
- B) Nové divadlo nerespektuje tradice.
- C) Nové divadlo má na herce pozitivní vliv.
- D) Stavba Nového divadla byla problematická.

9. Jaký problém musí vedení divadla nyní vyřešit?

- A) Klesající počet předplatitelů.
- B) Špatný přístup do prvních řad.
- C) Stížnosti seniorů na výši předplatného.
- D) Nedostatek toalet pro handicapované občany.

10. Které tvrzení nejlépe vystihuje obsah textu?

- A) Divadelníci v Plzni si chválí nové technologie.
- B) Politici se neshodnou s vedením divadla v Plzni.
- C) Město Plzeň se chlubí nejmodernějším divadlem.
- D) Plzeňské divadlo má za sebou rok plný problémů.

V této i v dalších úlohách na úrovni B2 pro vás může být užitečné znát významy českých performativních sloves, jako například *protestovat, přikazovat, slibovat, stěžovat si, ujišťovat, pochybovat, vyčítat, radit, odmítnout, navrhnout* atd. Jsou to slovesa, která oznamují naše jednání a pomocí nichž můžeme vyjádřit svůj názor, postoj nebo záměr.

V této úloze se setkáte se slovem nebo frází, které mají jiný význam. V češtině jim říkáme **metafora, idiom, přísloví**. K pochopení jeho významu vám může pomoci kontext, to znamená **porozumění části textu, ve které se slovo nebo fráze nachází**.

NÁŠ TIP: Jména a čísla vám pomohou v textu rychle vyhledat tu část, která se k úkolu vztahuje.

Tento úkol ověřuje vaši schopnost **porozumět důležitým podrobnostem**.

NÁŠ TIP: Pokud máte málo času na kontrolu svých odpovědí, soustřeďte se jen na ty, které pro vás byly obtížné.

Úloha 3

5 bodů

Přečtěte si texty o počítačových virech 11–15 a titulky A–G. Ke každému textu přiřadte jeden správný titulek. Dva titulky jsou navíc, nebudete je potřebovat.

Víte, jak se bránit před počítačovými viry?

11.   D

Vysoký počet počítačů v našich domácnostech, na pracovištích a ve školách vede k tomu, že počítače nejsou dostatečně zabezpečeny prostřednictvím antivirových programů. Přes internet jsou lehce napadnutelné a stávají se obětí počítačových virů. Viry pak ohrožují nejenom napadený počítač, ale i další uživatele internetu, neboť se množí a napadají různé soubory v počítači, případně se samy posílají e-mailem na adresy uvedené ve vaší poště nebo automaticky prohledávají dostupnou síť a hledají další nevhodně zabezpečené počítače.

12.   E

V průměru 25 procent uživatelů internetu se v roce 2017 setkalo v Evropské unii s nějakým bezpečnostním rizikem. V České republice to bylo pouze deset procent, přesto obavy z krádeže osobních údajů loni odradily některé lidi od užívání určitých možností internetu. Uživatelé se nejčastěji vyhýbali nákupu nebo objednávce zboží po internetu, neovládali své bankovníctví přes síť, dávali si pozor na to, k jaké bezdrátové síti se hlásili. Z výzkumu vyplývá, že mimo domov k wi-fi raději nepřipojovala svá mobilní zařízení čtyři procenta uživatelů.

13.   F

Viry ve vašem počítači mohou způsobit různé nepříjemnosti: zpomalit probíhající procesy, poškodit operační systém, přeměrovat vás během připojení k internetu na drahé linky, za které pak zaplatíte velmi vysoký účet, poničit všechna vaše uložená data, jejichž záchrana pak následně může být časově i finančně náročná, nebo dokonce nemožná. Po napadení počítače virem se vám může stát, že ztratíte spoustu času jeho odstraňováním a nějakou dobu nebudete moci počítač používat.

14.   A

V roce 1989 přišla firma IBM s prvním komerčním antivirovým programem. Od té doby se neustále vyvíjejí nové a kvalitnější softwary k identifikaci a zneškodnění virů. „Kromě klasických antivirů máme i aplikace zaměřené pouze na špiónážní software a hledání konkrétních druhů virů,“ říká mluvčí IBM Pavel Drbohlav. Samotný antivirus ale zárukou bezpečí není. Vzhledem k závratné rychlosti šíření virů dnes už ani denní aktualizace antivirových programů nestačí. Experti z IBM už ale pilně pracují na programu, který by měl tento problém vyřešit.

15.   B

Podle průzkumu agentury TASS ve svých počítačích uchováváme stále více citlivých údajů. Nejčastěji se jedná o kopie občanských a řidičských průkazů, smlouvy nebo hesla k online účtům. Pokud se podaří počítačovému pirátovi prostřednictvím viru k takovým datům dostat, může je všechna prodat na černém trhu za nemalé sumy. „Uživatelé internetu tak čím dál častěji čelí počítačovým virům, které slouží pachatelům při jejich nelegální činnosti,“ upozorňuje informatik Karel Dobeš.

TITULKY:

A) Nekonečný boj s počítačovými viry	E) Strach z počítačových virů vede k opatrnosti
B) Počítačové viry napomáhají kriminalitě	F) Počítačové viry dokážou velmi zkomplikovat život
C) Počítačový virus prodá vaše osobní údaje	G) Před počítačovým virem ochrání jen kvalitní antivirus
D) Šíření počítačových virů nestojí nic v cestě	

V úloze číslo 3 se ověřuje dovednost porozumět hlavním myšlenkám textu. Máte prokázat, že dovedete získat z textu informace a pochopit souvislosti – to znamená pochopit vzájemné vztahy mezi informacemi a porozumět textu jako celku. Například text č. 13 a titulek F. Přestože se v textu neobjevují slova z titulku „zkomplikovat život“, když správně pochopíte informace z textu, dojdete k závěru, který je uveden v titulku.

Vaším úkolem je ke každému textu přiřadit jeden správný titulek z nabídky. Dva titulky jsou navíc a nebudete je potřebovat.

Úlohu tvoří pět krátkých textů, které mají společné téma, jež je vyjádřeno hlavním titulkem. Texty svým charakterem připomínají buď novinové články, nebo odpovědi na anketní otázku.

<https://perpetuum.cz/2019/01/kdy-diteti-koupit-prvni-mobilni-telefon/>

NÁŠ TIP: Titulek vyjadřuje obsah článku, proto si vždy článek i titulek pečlivě přečtěte. **Spojovat titulky a články jen podle klíčových slov nemusí vést k úspěchu.** Zde například slovo *antivirus* v titulu G a text č. 14. Slovo *antivirus* se v textu několikrát objevuje, ale text neobsahuje informace, že před počítačovým virem ochrání jen kvalitní antivirus, jak je uvedeno v titulku G. Text naopak popisuje snahu společností přicházet se stále lepšími antivirovými programy, což není snadné, protože viry se velmi rychle šíří. A proto k textu patří titulek A) Nekonečný boj s počítačovými viry.

Úloha 4

5 bodů

Přečtěte si text o orangutanech a úkoly 16–20. Rozhodněte, jestli jsou tvrzení v úkolech 16–20 pravda (ANO), nebo nejsou pravda (NE).

Překvapivé podobnosti mezi člověkem a orangutanem

Antropolog Jeffrey H. Schwartz, jeden z největších odborníků na orangutany, přišel s teorií, že našimi nejbližšími příbuznými nejsou šimpanzi, jak se dosud soudilo, ale právě orangutani. Evoluce neboli vývoj člověka podle něj proběhla v jihovýchodní Asii a odtud se lidé rozšířili do zbytku světa.

Orangutani se ve volné přírodě těžko studují, hlavně kvůli tomu, že žijí v pralesích Bornea a Sumatry, v prostředí krajně horkém a pro člověka nebezpečném. Proto Schwartz ve svých tvrzeních vycházel pouze z dávno známých podobností ve stavbě těla i chování mezi člověkem a orangutanem. V Darwinových dobách, kdy byla srovnávací anatomie základem pro stanovování příbuzenských vztahů mezi živočišnými druhy, by Schwartzovy teorie nejspíš získaly všeobecné uznání. Dnes ovšem tuto roli převzala genetika, jejíž výsledky jsou jednoznačné.

To ale neznamená, že by Schwartzova pozorování byla bezcenná, naopak. Schwartz například dokázal, že orangutani a lidé mají podobnou zubní sklovinu a na rozdíl od šimpanzů s nimi také lidé sdílí stavbu patra, kotníku i hýždí.

Uvedené poznatky samozřejmě nepochybně to, co víme díky molekulární biologii. Anatomické podobnosti nejsou totiž nutně dokladem příbuznosti, ale dokladem toho, že evoluce řešila podobné problémy. Vědci z Grand Valley State University zjistili, že samostatná evoluce člověka probíhala mimo pralesy, jež jsou svými podmínkami vhodné pro orangutany, a odehrála se na území afrických savan. Navíc řada anatomických podobností je spíše povrchní; těžko například říct, zda bipedie, tedy chůze po dvou, vznikla z pohybu, který praktikují orangutani. Na celou záležitost existuje řada různých teorií. Každopádně orangutani mají dlouhé ruce a dlouhé palce na nohou, což jim brání vzpřímeně překonávat větší vzdálenosti.

Výzkumníci z Grand Valley State University v USA dále zjistili, že orangutani jsou chytřejší než ostatní lidoopi a že jejich mentální schopnosti byly dosud podceňovány kvůli nedostatku informací a obtížnému pozorování v přírodě. Zjistilo se, že orangutani si budují přístřešky proti dešti a dokonce si zhotovují i jakési klobouky. V Smithsonian National Zoo loni návštěvníky šokoval 30letý orangutan, který si ve své kleci pískal. Dokázal tedy vědomě ovládat dech podobně jako člověk a měl k tomu i potřebné anatomické předpoklady.

To vše ukazuje, že závěry formulované díky srovnávací anatomii a díky pozorování podobnosti chování, podpořené navíc výsledky molekulární biologie a genetiky, nás vedou k lepšímu pochopení evoluce našich možných příbuzných.

16.	Schwartz studoval orangutany v jejich přirozeném prostředí.	ANO	NE
17.	Autor článku Schwartzův výzkum označuje za přínosný.	ANO	NE
18.	Podobnosti mezi člověkem a orangutanem jsou způsobeny tím, že se vyvíjeli ve stejném prostředí.	ANO	NE
19.	Američtí odborníci tvrdí, že si vědci v minulosti utvořili nesprávný názor na inteligenci orangutanů.	ANO	NE
20.	Článek potvrzuje Schwartzovy teorie o příbuznosti člověka s orangutany.	ANO	NE

V úloze číslo 4 ověřujeme, že rozumíte smyslu textu a dokážete najít důležité podrobnosti a porozumět jim. Prokazujete zde dovednost práce s informacemi a podrobnostmi v textu a dovednost rozumět textu globálně.

Vaším úkolem je rozhodnout, zda jsou tvrzení 16–20 pravdivá, to znamená, že souhlasí s obsahem textu nebo nepravdivá a jsou v rozporu s textem.

V této úloze budete pracovat se středně dlouhým (méně než A4) a informačně bohatým textem, který obsahuje vyjádření k problematice z různých úhlů pohledu. Může se jednat o populárně-vědecký článek, recenzi, kritiku nebo esej. Pro inspiraci se podívejte na následující odkazy.

POPULÁRNĚ-VĚDECKÝ ČLÁNEK:

https://www.idnes.cz/technet/veda/antarktida-tani-ledovec-studie-zed.A180921_101658_tec-kratke-zpravy_hege

RECENZE:

https://www.idnes.cz/kultura/literatura/tom-hanks-recenze-neobvykly-typ-neco-malo-povidek.A180910_426088_literatura_spm

NÁŠ TIP: Konkrétní informace z úkolů vám pomohou rychle a efektivně vyhledat informace v textu, které potřebujete k řešení úkolu. Neočekávejte ale, že se v textu objeví stejná slova jako v úkolech. Doporučujeme, abyste si přečetli nejdříve úkoly a podtrhli si v nich klíčová slova, jako např. zde přirozené prostředí.